

Asia: VN/11304/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Kiasma Tukisäätiö ValtiovarainministeriöLausuntopyyntö diaarinumero VN11304 2024.pdf](#)

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriölle Lausuntopyynnön diaarinumero VN/11304/2024

LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAEIKSI VUODEN 2026 TULOVEROASTEIKOSTA SEKÄ TULOVEROLAIN JA VEROTUSMENETTELYSTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Kiasma Tukisäätiö sr kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

LAUSUNTO

Kiasma Tukisäätiön sr ("Tukisäätiö") mielestä esitys on erittäin tervetullut, jotta Suomeen saataisiin nykyaikainen ja vireä lahjoituskulttuuri.

Lausuntomme keskittyy seuraaviin asioihin:

1. Tukisäätiö tukee ja kannattaa esityksen yleisiä tavoitteita, joilla pyritään laajentamaan lahjoittamisen kulttuuria Suomessa.
2. Ehdotamme muutoksia vähennysten suuruuteen.

3. Lisäksi ehdotamme muutoksia rahankeräyslupavaatimukseen.

4. Lopuksi ehdotamme merkittävän epäsuhteen, joka liittyy yhtäältä yliopistoille ja toisaalta nimetyille yhdistyksille ja säätiöille tehtyjen lahjoitusten verovähennysoikeuteen, eliminoimista.

1. Tuemme esitystä, koska suomalaisten varallisuus kasvaa, mutta erittäin suuri osa tästä kasvaneesta varallisuudesta jää pankkitileille. Nämä varat eivät siis siirry tukemaan yhteistä hyvää. Euroopasta löytyy esimerkkejä Suomelle vertailukelpoisista maista, mm Alankomaat, joissa oikein laaditut verokannustimet ovat huomattavasti lisänneet yksityisiä lahjoituksia mm taiteelle ja kulttuurille. Suomen valtio on merkittävästi leikannut – ja mitä ilmeisimmin tulee edelleen leikkaamaan myös tulevaisuudessa – kulttuurille myönnettävää julkista tukea, joten verokannustimilla voitaisiin lisätä yksityisiä lahjoituksia ja täten parantaa kulttuurin vaikeaa rahoitustilannetta.

Koska tämä lakiehdotus on mielestämme erittäin tärkeä, tuomme seuraavassa esille joitakin ehdotuksen kohtia edelleen kehitettäväksi, jotta sen sinänsä erinomaiset tavoitteet saavutettaisiin parhaalla mahdollisella tavalla.

2. Ehdotettu 5000 euron maksimivähennys yksityishenkilöiden veroista on todella alhainen ja kunnianhimoton. Näin matala lahjoituksen maksimiraja ei kannusta riittävästi suurituloisia suomalaisia, jotka olisivat potentiaalisimpia lahjoittajia, merkittäviin lahjoituksiin. Lisäksi ehdotuksen mukaan verosta vähennettäisiin 30 % vähintään 500 euron suuruisesta lahjoituksesta. Myös tämä prosenttiosuus on todella alhainen.

Suomi voisi käyttää tässä suhteessa konkreettisena ja kunnianhimoisena esikuvana toista eurooppalaista hyvinvointivaltiota Alankomaita. Siellä toteutettiin reilu 10 vuotta sitten merkittäviä julkisen kulttuurirahoituksen leikkauksia. Toisaalta valtio loi samalla houkuttelevat verokannustimet yksityisille lahjoituksille ja tätä kautta museoille ja kulttuurilaitoksille annettiin

toimivat työkalut hakea puuttuvaa rahoitusta yksityisistä lähteistä. Lyhyesti, tietyin edellytyksin lahjoittaja pystyy tekemään esimerkiksi 1000 euron lahjoituksesta määritellylle kulttuurilaitokselle 1250 euron verovähennyksen omassa verotuksessaan. Verokannustimet ovat omalta osaltaan merkittävästi lisänneet yksityisiä lahjoituksia Alankomaissa, jopa siinä määrin, että kulttuurin ja taiteen rahoituksesta tulee nykyisin miltei puolet yksityisiltä lahjoittajilta. Alankomaissa ollaan laajasti tyytyväisiä verovähennyksiin ja niiden myötä lisääntyneisiin yksityisiin lahjoituksiin, myös museoissa ja kulttuuriorganisaatioissa, jotka ovat pystyneet viimeisen 10 vuoden aikana laajentamaan ja monipuolistamaan rahoituslähteitään.

3. Rahankeräyslupaa ei tule edellyttää tukisäätiöiltä

Verohallinnon nimeämien lahjoituksensaajien joukossa on monia säätiöitä, esimerkiksi Tukisäätiö, jotka eivät tee rahankeräystoimintaa yleisöltä. Tukisäätiö saa lahjoituksia tietyiltä harvalukuisilta yksityishenkilöiltä ja yhteisöiltä. Lisäksi Tukisäätiö tekee varainkeruuta esimerkiksi järjestämällä vierailuja johtavien taiteenkeräilijöiden koteihin, jolloin osallistujilta (aina korkeintaan muutamia kymmeniä ennestään tuntemiamme henkilöitä) kerätään tietty, säätiölle menevä osallistumismaksu.

Kerättävillä varoilla tuemme – kuten säätiön nimikin kertoo – Nykytaidemuseo Kiasman, joka on osa Kansallisgalleriaa, teoshankintoja ja muuta toimintaa.

Näin ollen rahankeräyslupa ei ole tarkoituksenmukainen väline Tukisäätiön (ja monen muunkaan säätiön) arviointiin. Vaatimus lisäisi perusteettomasti hallinnollista taakkaa – sekä säätiöissä että jo ennestään todella ruuhkaisessa poliisihallinnossa - kuitenkin lisäämättä lahjoitusten valvottavuutta.

Esitystä pitäisi muuttaa niin, että Verohallinnon nimetessä hyväksyttyjä lahjoituksensaajia arvioitaisiin vain sitä, tukeeko kyseinen taho esityksessä mainittuja hyväksyttäviä tarkoituksia ja päämääriä. Rahankeräyslainsäädännön vaikutusten ulottaminen verotuksen puolelle toimii esityksen tarkoitusten vastaisesti. Nykyisen menettelyn olisi syytä säilyä Tukisäätiön osalta, joka siis saa lahjoituksia ilman yleisöön kohdistettuja varainkeräyksiä.

4. Yhtäältä yliopistoille ja toisaalta Verohallinnon nimeämille yhdistyksille ja säätiöille tehtävien vähennyskelpoisten lahjoitusten enimmäismäärät pitäisi yhtenäistää

Lakiehdotuksen mukaan luonnollisten henkilöiden vähennyskelpoisen rahalahjoituksen enimmäismäärä olisi yliopistoille ja korkeakouluille annettujen lahjoitusten osalta enintään 50 000 euroa vuodessa ja nimetyille yhdistyksille/säätiöille (vaikkapa Tukisäätiölle) annettujen lahjoitusten osalta enintään 5000 euroa. Tilanne on vastaava yhteisöjen osalta: yliopistoille tehtävien lahjoitusten osalta maksimi olisi 250 000 euroa vuodessa ja nimetyille yhdistyksille ja säätiöille (vaikkapa Tukisäätiölle) annettujen lahjoitusten osalta enintään 50 000 euroa vuodessa.

Tukisäätiön mielestä ei ole mitään perusteita kohdella eri lahjoitusten saajia epätasa-arvoisesti. Lakiehdotuksessakaan ei ole esitetty mitään perusteluja tälle eri lahjoitustensaajien epätasa-arvoiselle kohtelulle. Ehdotamme siis, että yllä mainitut maksimisummat olisivat 50 000/250 000 euroa myös nimetyille yhdistyksille ja säätiöille annettujen lahjoitusten osalta.

Lopuksi

Kiasma Tukisäätiö kannattaa lämpimästi lahjoitusvähennyksen laajentamista. Samalla pidämme tärkeänä, että yllä mainitut muutosehdotuksemme viettäisiin lakiehdotukseen. Uusi järjestelmä pitäisi toteuttaa hallinnollisesti kevyesti ilman tarpeettoman byrokratian lisäämistä. Uskomme, että oikein suunniteltu ja toteutettu verovähennysjärjestelmä kasvattaa lahjoituksia selvästi enemmän kuin se vähentää verotuloja. Ja mikä kenties kaikkein tärkeintä: uudistus voisi tuoda mukanaan selvästi nykyistä laajemman ja aktiivisemmän yksityisen lahjoituskulttuurin Suomeen.

Helsingissä 24. kesäkuuta 2025

Pekka Lehtinen

Hallituksen puheenjohtaja, Kiasma Tukisäätiö sr

Lehtinen Pekka
Kiasma Tukisäätiö sr